

Sygn. akt V U 1082/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 r. w Kaliszu

odwołania L. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 11 sierpnia 2015 r. Nr (...)

w sprawie L. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o świadczenie przedemerytalne

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 11 sierpnia 2015 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu L. R. świadczenie przedemerytalne poczynając od dnia 6 marca 2015 r.,

2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz L. R. kwotę 120,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11.08.2015 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił odwołującemu L. R. przyznania świadczenia przedemerytalnego z uwagi na brak warunków do jego przyznania.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył L. R., domagając się jej zmiany i przyznania świadczenia przedemerytalnego poprzez uwzględnienie dalszego okresu pracy – okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców i dziadków od dnia 01.07.1970 r. do dnia 13.09.1973 r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje.

Odwołujący L. R. urodził się dnia (...), ukończył więc obecnie 60 lat. Organ rentowy uznał odwołującą na dzień rozwiązania stosunku pracy okres zatrudnienia - 38 lat i 2 dni. Ostatnio odwołujący pozostawał do dnia 31.07.2014 r. w stosunku pracy przez okres dłuższy niż 6 miesięcy. W okresie od 24.02.2015 r. do 07.08.2015 r. odwołujący pobierał zasiłek dla bezrobotnych i nie odmówił przyjęcia propozycji pracy.

Stosunek pracy został rozwiązany z powodów ekonomicznych z przyczyn nie dotyczących pracownika.

Odwołujący w niniejszej sprawie zmierzał do wykazania dalszego okresu pracy – okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców i dziadków od dnia 01.07.1970 r. do dnia 13.09.1973 r.

Dziadkowie odwołującego A. R. rocznik (...) i W. R. rocznik (...) mieli gospodarstwo rolne położone w M. g. S. o powierzchni 0,77 ha. Na gospodarstwie tym zamieszkiwali sami. Uprawiali zboża, ziemniaki. Hodowali około 10 sztuk trzody chlewnej rocznie. Odwołujący pomagał w pracy w gospodarstwie rolnym dziadków: wykonywał prace polowe, przy zbiorach, wyrzucaniu obornika.

L. R. na podstawie umowy z dnia 22.12.1978 r. otrzymał własność gospodarstwa rolnego od dziadków A. R. i W. R. o powierzchni 0,77 ha w miejscowości M..

Rodzice odwołującego H. i K. R. byli roczniki 1928 i 1930. W spornym okresie mieli więc odpowiednio 42 lata i 40 lat. Mieli gospodarstwo rolne o powierzchni 1,15 ha w obrębie O.. Zawodowo ojciec odwołującego pracował w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O.. Na gospodarstwie małżonkowie R. uprawiali zboża, ziemniaki. Małżonkowie R. hodowali także inwentarz

Małżonkowie R. mieli dzieci: M. 1952, E. 1958, M. 1961, Z. 1964, M. 1966, L. 1955. M. po ukończeniu szkoły podstawowej w 1969 r. uczył się w szkole zasadniczej w O.. Dojeżdżał do szkoły autobusem. Po ukończeniu szkoły pracował zawodowo. Wyprowadził się z domu w 1973 r. Pozostałe dzieci poza, L. w spornym okresie miały od 4- 12 lat.

Odwołujący zameldowany był miejscowości O. w okresie od 23.07.1960 r. do 02.09.1982 r.

Odwołujący po ukończeniu szkoły podstawowej w 1970 r. nie uczył się dalej. Nie pracował zawodowo poza rolnictwem do grudnia 1974 r., poza krótkim okresem pracy sezonowej w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołujący wykonywał stałą codzienną pracę w gospodarstwie rolnym dziadków i rodziców w okresie od dnia 13.09.1971 r. (ukończenie 16 lat) do dnia 13.09.1973 r. i dalej do podjęcia zatrudnienia w Spółdzielni (...) w S. w grudniu 1974 r. Wykonywał prace polowe, prace przy zbiorach płodów, prace przy przygotowaniu paszy i opręcie inwentarza, prace przy młóceniu zbóż oraz prace u sąsiadów w ramach tzw. odrobku za wypożyczenia konia czy sprzętu rolniczego. Prac wykonywana była w wymiarze co najmniej 4 godziny dziennie.

Co do okresu zatrudnienia w C. od 25.02.1973 r. do 31.08.1973 r. w archiwum nie odnaleziono akt osobowych odwołującego. Nie odnaleziono jego nazwiska także w spisach pracowników przejętych i zwolnionych. Odwołujący przedłożył świadectwo pracy z dnia 31.08.1973 r. na okres zatrudnienia od 25.02.1973 r. do 31.08.1973 r. w K. Zakładach (...) w M.. Świadectwo to zawiera poprawki. Odwołujący twierdzi iż pracował sezonowo w niepełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: zeznania odwołującego, zeznania świadków M. P., M.k., S. K., H. F.)

W myśl art. 2 ust 5 ustawy z dnia 30.04.2004 r., o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r. Nr 170) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn po stronie pracodawcy, u którego była zatrudniona co najmniej 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący 40 lat dla mężczyzn.

Przy ustalaniu stażu pracy dla celów przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego uwzględnia się okresy przewidziane w przepisach emerytalnych. Z treści art. 5 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy składkowe i nieskładkowe, z tym, że okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Art. 10 powołanej wyżej ustawy przewiduje natomiast możliwość uwzględnienia przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości przypadających przed dniem 1.01.1983 r. okresów pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, ale jedynie, gdy okresy składkowe

i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Powołany powyżej art. 10 ustawy pozwala na uwzględnienie okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia przypadającego w czasie, kiedy nie funkcjonowało ubezpieczenie społeczne rolników (tj. przed 1.01.1983 r.). Podstawowe znaczenie ma zatem ustalenie czy wykonywanie określonych czynności w gospodarstwie rolnym można uznać za okresy pracy w tym gospodarstwie. We wskazanym przepisie nie ma jednak definicji pracy w gospodarstwie rolnym. Przyjmuje się w związku z tym, iż ustalenia czy, pracę danej osoby w gospodarstwie rolnym można uznać za pracę mogącą być uwzględnioną przy ustalaniu prawa do emerytury, dokonywać należy w oparciu o przepisy regulujące ubezpieczenie społeczne rolników. Za okresy pracy w gospodarstwie rolnym, uważa się więc okresy wykonywania pracy na takich warunkach, jakie po dniu 1.01.1983 r. dawałyby podstawę do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników (tak w wyroku SN z dnia 3.07. 2001 r., II UKN 466/00 OSNPUSiSP 2003, nr 7, poz. 186).

Ubezpieczenie społeczne rolników regulowane jest przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U z 1998 roku, nr 7, poz.25 ze zmianami). Przyjmuje się powszechnie, iż o uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych okresów pracy w gospodarstwie rolnym przesądza wystąpienie dwóch okoliczności: po pierwsze - wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej „domownika” z art. 6 pkt 2 powołanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i po drugie - czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie (art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy emerytalnej). Takie stanowisko zajęto w wyrok SN z dnia 28.02.1997 r., II UKN 96/96,(OSNP,1997/23/473), wyrażonym wprawdzie na gruncie poprzednio obowiązującej ustawy, ale nadal aktualnym.

Zgodnie z treścią wskazanego powyżej art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników za domownika uważa się osobę bliską rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie i stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy. W poprzednio obowiązującej ustawie z dnia 14.12.1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin domownika definiowano jako członka rodziny rolnika, pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym z rolnikiem, mającego co najmniej 16 lat, nie podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie innych przepisów, a ponadto osobę, dla której praca w gospodarstwie rolnym stanowi główne źródło utrzymania.

W rozpoznawanej sprawie z dokonanych ustaleń faktycznych wynika, iż dziadkowie i rodzice odwołującego mieli gospodarstwa rolne. Charakter i wielkość gospodarstwa wskazuje na okresowe potrzeby wykonywania prac polowych, w szczególności na wiosnę i potem jesienią. Utrzymanie inwentarza wymagało pracy cały rok. Odwołujący w spornym okresie i poza zakreślony okres do grudnia 1974 r. wykonywał stałą codzienną pracę w gospodarstwie rolnym. Dziadkowie byli w podeszłym wieku ponad 70 lat i nie mieli możliwości i siły wykonywania ciężkich prac w gospodarstwie Ojciec odwołującego pracował zawodowo więc miał ograniczoną możliwość pracy. Młodsze rodzeństwo odwołującego było w wieku takim iż w zasadzie nie mogło wykonywać stałej pracy w rolnictwie. Odwołujący w spornym okresie nie uczęszczał do szkoły, nie pracował zawodowo, miał więc możliwość wykonywania stałej pracy w gospodarstwie dziadków i rodziców i takie prace wykonywał.

Odwołujący wykazał dodatkowy okres wykonywania pracy od 13.09.1971 r. do 13.09.1973 r. i dalej do grudnia 1974 r.

Odwołujący wykazał więc okres wykonywania pracy w rozmiarze wystarczającym do wykazania stażu pracy wynoszącego 40 lat.

Odwołujący spełnił więc warunki do przyznania świadczenia przedemerytalnego.

Stąd odwołanie jako zasadne podlegało uwzględnieniu, a decyzja zmianie w myśl art. 477¹⁴ § 2 kpc. O kosztach orzeczono w myśl art. 98 kpc.